

Spökeriet vid kyrkebygget.

Spökeriet
vid Kyrkebygget

När de byggde Huesäkra nya kyrka o. grov
grunden, spökade det. De fick opp bå' dödekallar
o. ben, när de grov, o. de fick ligga där omkring,
utan att nån kryddas sig om dem. Så bodde där
en bonde strax intill, o. han var snål o. gneten
o. gick där o. plockade stickor o. bitar, som blev
över. Nu bar det sig inte bättre, än att han
fick med sig en dödekalle i skräpet, utan att
han visste om nånting. Han kom hem, det
blev kvällen, o. de gick o. la' sig o. släkte ljuset.
Men sen blev där ett levande; det kvackade på
dörrarna o. det bostade i väggarna. Och de fick
inte en blund i ögonen. 'Va' ä' då?' skrek bon-
den. 'Pelle vill ha igen sin skalle', skrek

/forts./

2

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3038

det utifrån. Bondeu kunde förstärks inte besripa,
vad det var för nåt, men så steg han i alla
fall upp o. såg sig ikring, o. då fick han syn
på dödkallen o. tog o. slängde ut den. Och
sen blev då tyst. Men på morgonen, när de kom
ut, låg där ingen skalle kvar.

Väderleksspåman.

Törn var de styva att spå väder, s. det fanns
de, som kunde spå prickar. I Slussåkra i Pae-
kebo var där en. Folket hade varit i kyrkan
en söndag s. gick o. talte om att de skulle fa-
ra till Eksjö marken - den var på fredagen i sam-
ma. Ju de får i göra ifrå om kvickt, eller får
sköra i barnark hem. De skvattade åt honom o.
tänkte inte vidare på det.

Fredagen kom, s. far min bl. a. åkte in,
o. han tog sig ett glas, så han blev lite sen, men
han gick också köra i barnark hem, för det tog
till att bli mildvårds väre - o. det var ändå mitt
i högvintern.

Väderleks-
spåman.

3038

Snydd mot gengångare.

Var det när som föt en bråd död
vid en väg eller så, la' de alltid opp först ett
litet steuro, o. sein la' alla, som gick förbi
där på en liten kvist - för att den döde inte
skulle gå igen. De trodde ju alltid att säna
som inte dog en riktigt naturlig död skulle
gå igen.

Snydd mot
gengångare.

3038

Predikars-
sjukan.Predikarsjukan.

När jag var barn, gjeto predikarsjukan, de kall-
te't över landet. Ja, det västa hade ju gått över,
så det var inte så farligt då som strax innan. Det
begrunte på 20-talet, på 30-talet o. början av 40-talet
var det som väret, o. tog det av lite i en socken,
blev det så mycket värre i en annan. De sam-
lades lite varstans i stugorna, o. som de satte föll
de i hånrykning) o. begynte predika, o. de låg
o. kröp på golvet o. skrek, o. det var nästan omöj-
ligt att förstå, vad de sa. Och lede socknarna var
i uppro, för de kunde hålla på nätterna i gnom
tju dagar blev. Sen kom det en, som hetede Ros-
mus, o. sen tog det av nästan av sig självt.

Forts.

En lopp var det i Urupstad socken, som hetade Ora
Ket; där var det en flicka, som de ansåg rent av
för en profetissa, för att inte säga en ny Kristus.
Och det kom folk från långa håll o. skulle hö-
ra henne, både präster o. bönder. Sen fick de
besked om att hon var på sinnet - och det var
nog de flesta av dem.

6

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3038

3038

'Blåboken'Blåboken.

I Alussåken var där en, de hette Blåboken, han var så girig, så jag tror, inte värre människor har funnits. En gång var vi ute o. släde. De, o. det var siste där, o. vi hade bara ett skift kvar. Alla tävlade då om att bli först, o. den ene gick opp tidigare än den andre för att bli forstast järdig. Så blev det middagsrast, o. vi la' oss o. vilade oss, o. bouden han somnade, men han hade bena i kors, o. när de gled ner så vaknade han, o. då trodde han förstås, att han hade sovit i tiumatal. Ti så ju lur det var, o. så somnade han på nytt, o. då passade drängen på att sätta en klymma mellan bena på honom, så de inte föll ner o. därutav kom

Skriv endast på denna sida!

/ forts. /

/forts/

det sig, att bonden blev sovande. Och när
solen inte hade långt kvar, så vaknade han
vid att de andra kurrade, när de hade stått
färdigt - de gjorde det för. Och han blev rikt
av den allsammans, s. det var en stor skam.

8

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3038

3038

Om vargar.Om vargar

För det fanns vargar, det minns jag.
Jag var en 10-12 år, när jag var ute med far,
o. vi hade 3 stora kejsare efter oss, o. vi hade ju ut-
sja med att jia oss för dem, för de gick t.o.m
på människor. På vintern var det så pass, att
de inte vågade släppa ut kreaturen o. vattna dem,
så närgångna var de. Och i byn intill vår
rev vargen 7 djur i min barndom. Ofta var det
de fick gå på vargaskall. Då gick körderna man
in huse o. drev i skogen, o. i rätt hus var de tvungna
att ha vissa fannar vargnät, som de sin hade o.
småjde vargarna inne i. Och jag tror inte det var
förrän framt 60-talet, de tog den siste vargen
oppe i Almsåkra.

3038

Det odöpta
barnet.Det odöpta barnet.

När ett barn var födt i ett hus, var där oppo-
nervant, innan barnet var döpt. Aldrig fick
det va' släckt i spisen, för att inte trollena
skulle kunna byta bort barnet. Bortbytingar
var trollungar, som trollens ^{lä} ~~ta~~ istället för de
andra, de tog. De var skrikiga o. kinkiga, o. det
var bara huvudet egentligen som väste.

När de se'u tog in badvattnet till bar-
net, stack de ner en kuvsudd i vattnet. Som-
ma lä' också ner en ayppa salt. När de se'u
slog ut vattnet, fick det inte ske på van-
ligt sätt utan genom ett särskilt hål, de
hade i golvet o. ut. På kvällen satte de
barnets kläder på en kåpp o. ställde den

(forts.)

mot dörren, v. det var samma, som också
så brände av lite krus - för att inget ont
skulle rå på barnet under natten.

3038

Begravning av dödfött o. nöddöpt barn.

Dödfött barn fick inte begravas förr-
än ^{vid} andra gångsringning en. Nöddöpt barn
fick jordas som andra.

Begravning
av dödfött o.
nöddöpt barn

3038

Kyrkotagning

När 6 veckor var gångna efter en födsel, skulle funktivet tas i kyrke. Dessförinnan var hon bedning, o. ingenstans fick hon gå, o. när hon gick till kyrkan första gången, gick hon sin väg rätt fram utan att stanna o. prata. Där läste prästen bön över henne o. ledde henne i kyrkan över tröskelen. En hora kyrkotogs i sakristian i all tygghet av prästen, o. det fick utom honom bara vara kyrkovardarna med.

Kyrkotagn

Småland
Märta Ad
Almsåkers kyr
sept. 1931

Uppf. J. P. Thomsen 14
Klubbet. 10 9/10
Ber. av J. P. Thomsen
Föret 1843.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3038

Kappkörningen vid julottan.

Kappkörning
vid julottan.

Efter julottorna förr hade de alltid kappkörning hem. Sen som kom först hem då skulle få sitt först under tak under det kommande året. Och det var sänt farande på vägarna, att det var rent livsfarligt för en gångare att ta sig fram.

En jul - det var mycket snö o. stora driver det året - så var vi några pojkar, som tänkte, vi skulle spela bönderna ett spratt. När de hade gått in i kyrkan, fick ju några lov att va' ute o. se efter hästarna, o. då passade vi på att haka av alla skaklarna o. sticka ner dem i snödriverna. När gudstjänsten led mot sitt slut, blev bönderna oroliga, o. de rädde knappt med att hia sig, tills det var utskjunget, förrän

Skriv endast på denna sida!

/ forts /

14.

3038

/forts./

de rusade opp o. ut. Men när de kom ut o. inte
hitta sina skakler, blev där ett levande o. ett svärjande,
för se då var hela ottan förfelad. Det var bara
patrons på Fredriksdal vi inte hade vågat oss på
- han hade fem skjutsar, för på ottan skulle alla
tjänare med också - o. han stog där o. skrattade,
när de rev där i snön, o. han var ju glad också,
för att han kom först hem.

Abg. Smiland
H. K. K. K.
Su. K. K. K.
född år 1931

Myrk. K. K. K. 10
P. J. K. K.
född år 1885

Förbud mot att gå barfota påskveckan.

Under dymlingavveckan skulle barna inte
gå barfota, annars fick de dymlingar i
fötterna.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3038

Förbud mot
att gå bar-
fota påsk-
veckan.

3038

Midvintergång.Midvinter
gång.

Under midvintermattan gick de midvinter-
gång förn. Då kunde en få se, vad som
skulle hända under ett år framåt, begravningar
o. bröllop o. sånt. En farbror till mig kunde se
sånt i förväg. En midvintermatt var jag med
honom ute - han hetade Johannes. En skulle in-
te få tala efter solnedgången om en ville se
något. Och rätt som vi gick, tog han tag i mig
o. förde mig till sidan av vägen, o. jag blev
rädd o. frågade, vad det var. Han svarade mig
inte då - sen så han mig, att det var en lik-
färd. Jag varken såg eller hörde något.

/ forts. /

fforts.

En var det i den gården jag är född i, det
är under Fredriksdal. Och han var den ende av
5 bönder. Se det är bara vissa, som har den gå-
van. En midsommarsnatt hade han varit ute
o. skalat björken över till takäckning, o. det var
egentligen förbjudet. Som han gick där med
sin nåversäck, kom där ett par, tre likfärdar o.
ett bröllopsstyg, o. han kände igen folket i den
också. Och vad han såg i förväg, det slog också
in.

Petteri Katt.

Petteri Katt var den 22 febr. Far det onjukt
væder den dagen, blev det tidig vår, var det Katt
sine vår.

Da' var också häften lidet av vintern, o.
da' skulle en ha fodrat opp häften av fodret.

Petteri
Katt

3038

Korsnäs 14/sept.

Korsnäs var den 14 sept. så för alltid
svälorna sin väg.

Korsnäs
14/9.